

ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Датум и орган који је именовео комисију 27.06.2019.; Решење Декана Факултета техничких наука у Новом Саду, на предлог Наставно-научног већа Факултета техничких наука, бр. 012-199/84-2017 2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: <ol style="list-style-type: none"> 1. Др Душан Добромиров, председник, ванредни професор, Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду, УНО: Менаџмент и инвестиције у инжењерству, датум избора у звање 01.02.2016. 2. Др Пеђа Милосављевић, члан, редовни професор, Машински факултет, Универзитет у Нишу, УНО: Индустрijски менаџмент, датум избора у звање 08.07.2015. 3. Др Александар Такачи, члан, редовни професор, Технолошки факултет, Универзитет у Новом Саду, УНО: Рачунарске науке, датум избора у звање 01.06.2017. 4. Др Андреа Иванишевић, члан, ванредни професор, Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду, УНО: Производни и услужни системи, организација и менаџмент, датум избора у звање 27.01.2017. 5. Др Младен Радишић, ментор, ванредни професор, Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду, УНО: Производни и услужни системи, организација и менаџмент, датум избора у звање 27.01.2017.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Име, име једног родитеља, презиме: Сања, Ненад, Тодоровић 2. Датум рођења, општина, држава: 28.07.1989., Нови Сад, Србија 3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија–мастер и стечени стручни назив: Факултет техничких наука, Нови Сад, Инжењерски менаџмент, Мастер инжењер менаџмента 4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2014, Индустрijско инжењерство и инжењерски менаџмент 5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: Нема 6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Нема
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Модел за унапређење пословних резултата малих и средњих предузећа

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Докторска дисертација кандидаткиње Сање Тодоровић под насловом „Модел за унапређење пословних резултата малих и средњих предузећа“, са уводном документацијом, литературом и прилозима обухвата укупно 141 страницу. Докторска дисертација садржи 15 табела, 14 слика, 1 графикон и 2 прилога. Испред основног текста дати су насловна страна, кључна документацијска информација и садржај. Теоретске основе, преглед литературе, емпиријско истраживање, приказ добијених резултата и закључци изложени су кроз 8 поглавља, док су у последња 3 поглавља представљени литература, прилози и списак скраћеница.

Докторска дисертација уређена је према следећем садржају:

1. Увод
2. Теоријске подлоге
3. Преглед досадашњих истраживања
4. Посматране варијабле значајне за однос додатне компензације - зависност од прихода
5. Хипотезе истраживања
6. Подаци и методологија
7. Резултати истраживања
8. Закључак и предлози за будућа истраживања
9. Литература
10. Прилози
11. Скраћенице

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Дисертација у целини има добро систематизовану структуру и план излагања. Наслов рада је јасно формулисан, разумљив, прецизно описује предмет истраживања и у потпуности указује на садржај дисертације. Приступ у истраживању је инжењерски (квантификација и примена добијених резултата).

У првом поглављу дефинише се и описује предмет истраживања, објашњавају циљеви и научни допринос истог. У наставку овог поглавља описује се садржај дисертације.

У другом поглављу кандидаткиња је приказала сектор малих и средњих предузећа, њихову улогу и значај као и разлику у односу на велика предузећа. Дефинисане су пословне перформансе и задовољство запослених као значајни аспекти пословања сваког предузећа. Пошто је рад повезан са приходима у малим и средњим предузећима, дат је детаљан опис и дефиниција истих. Интересантан је осврт на однос малих и средњих предузећа и система компензације. Такође ово поглавље обухвата дефинисање компензација и њихову улогу и значај за предузећа како у развијеним, тако и у земљама у развоју. Представљен је кратак осврт на многобројне поделе компензација као и дизајн и развој истих. На основу проучене релевантне литературе, кандидаткиња је закључила да развој пословне политике компензација тек треба да добије своје место у пословном окружењу у земљама у развоју и да има изузетан значај за будући развој многих индустријских сектора, нарочито сектора информационих технологија као једног од најзначајнијих сектора привреде земље истраживања.

У трећем поглављу детаљно је представљен преглед досадашњих истраживања везаних за политику компензација у малим и средњим предузећима, као и њихов утицај на пословне резултате. Представљена су истраживања многих развијених земаља, такође и оних које су у процесу транзиције као што је Република Србија.

У четвртном поглављу представљене су посматране варијабле значајне за однос додатних компензација - зависност од прихода. Ове варијабле представљају основу за дефинисање хипотеза које су од значаја за спроведено истраживање.

Пето поглавље приказује хипотезе истраживања које су изведене на основу посматраних варијабли дефинисаних у претходном поглављу. Разлози за одабир истих детаљно су утемељени у теорији и

пракси развијених земаља и земаља у развоју.

Шесто поглавље представља податке и методологију истраживања. Представљени су објашњени статистичких алата који се најчешће примењују у многобројним истраживањима. Затим следи детаљан опис коришћеног алата за обраду конкретног узорка, а то је Фишеров тачан тест. Након тога је дат опис узорка који је испитан, као и начин на који се ово испитивање спровело. Као што је случај са многим истраживањима, и ово подлеже разним ограничењима која су представљена у шестом поглављу.

Седмо поглавље карактеришу резултати истраживања који су обрађени одговарајућом статистичком методом и презентовани прегледно табеларним приказима. Кандидаткиња је приказала детаљну анализу резултата поштујући одабрану методологију. Након детаљне анализе свих фактора, на основу јасно утврђених и образложених критеријума, закључено је да постоји разлика у политици додатних компензација између сектора информационих технологија у односу на остале секторе привреде којима припадају мала и средња предузећа из узорка. Приликом детаљније анализе секторских разлика утврђени су интересантни резултати у случају када се врши поређење са релативним растом прихода. Када се посматра период компензовања (квартал), такође се дошло до резултата да постоји тренд раста прихода међу компанијама које током читаве године компензују своје запослене, односно у сваком од четири квартала врше компензације.

У осмом поглављу дисертације изложена су закључна разматрања и оцене емпиријског дела рада, као и могући правци даљих истраживања. Пре свега, важно је нагласити чињеницу да предузећа која се баве информационим и комуникационим технологијама учесталије врше додатне компензације за разлику од оних која се баве осталим делатностима. Стога, на основу статистичких доказа, информационо-комуникациони сектор у области малих и средњих предузећа вероватно ће доживети годишњи раст прихода уколико се определи на додатне компензације усмерене ка запосленима.

Претпоследња три поглавља дисертације приказују детаљан списак коришћене литературе (више од 240 навода коришћене литературе), као и прилоге: приказ коришћеног упитника у истраживању и списак малих и средњих предузећа у Републици Србији која су учествовала у истраживању. На самом крају, представљен је списак скраћеница са својим пуним значењем коришћених у дисертацији.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Рад у међународном часопису (M23):

1. Sanja Todorović, Mladen Radišić, Aleksandar Takači, Jelena Borocki, Jana Kliestikova: **Impact of internal additional compensations policy on revenues in cross-sectoral SME environment**, *European Journal of International Management*, 2019, Vol 13, No 6, pp. 843-864, DOI: 10.1504/EJIM.2020.10017391

Саопштење са међународног скупа штампано у целини (M33):

2. Mladen Radišić, Sanja Todorović, Milan Mirković: **Compensations and their impact within SMEs**, International Scientific Conference on Industrial Systems-IS (2017), pp. 370-375, ISBN: 978-86-7892-978-6

Саопштење са међународног скупа штампано у изводу (M34):

3. Sanja Todorović, Mladen Radišić: **The Importance of management topics for engineering education**, International Conference on Engineering and Technology-ICET (2017), pp. 30, ISBN: 978-86-7892-933-5

Рад у зборнику радова са националног научног скупа објављен у целини (M63):

4. Sanja Todorović, Mladen Radišić, Jelena Borocki: **Područja inženjerskog menadžmenta kao podrška unapređenju poslovnih procesa**, 23. TREND - Trendovi razvoja (2017), str. 323-326, ISBN: 978-86-7892-904-5

5. Sanja Todorović, Mladen Radišić, Aleksandar Takači: **Faktori unapređenja rezultata malih i srednjih preduzeća**, 24. TREND - Trendovi razvoja (2018), str. 296-299, ISBN: 978-86-6022-031-0

VII ZAKLJUČCI ODNOSNO REZULTATI ISTRAŽIVAŃA

Разматрајући целокупну докторску дисертацију, Комисија је закључила да она својим садржајем, постигнутим резултатима и закључцима задовољава критеријуме који се постављају пред докторску дисертацију и стога представља оригинални научни допринос од значаја у областима развоја и унапређења пословних резултата и политике додатних компензација малих и средњих предузећа.

Основни резултати ове дисертације су следећи:

1. Направљен је нови модел за унапређење пословних резултата малих и средњих предузећа,
2. Доказано је, кроз спроведено истраживање, да новостворени модел доприноси унапређењу пословних резултата односно повећању прихода на крају године уз коришћење одговарајуће политике додатних компензација.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ISTRAŽIVAŃA

Истраживање у оквиру дисертације извршено је на узорку од 63 субјеката - малих и средњих предузећа из Републике Србије. Истраживање је остварено применом адекватних алата за прикупљање података. Резултате истраживања, до којих се дошло изградом ове дисертације, кандидаткиња је приказала систематично, јасно и прегледно, тако да научна јавност може брзо и ефикасно да сагледа исходе овог истраживања.

Резултати истраживања су приказани табеларно, нумерички и текстуално, затим су детаљно анализирани (праћени одговарајућим образложењима и критичким освртом). Кандидаткиња је конципирала оригинални модел и у процесу истраживања дошла до оригиналних закључака, тако да се дисертација одликује оригиналношћу. У раду су коришћене одговарајуће математичке и статистичке методе за тестирање хипотеза. Избор наведених метода и начина њихове примене је у потпуности прилагођен карактеру предмета истраживања који је у дисертацији постављен.

Методолошки посматрано, дисертацију одликује стручно-научна методологија. Излагање у овој докторској дисертацији је стручно, веома јасно и у потпуности у складу са дефинисаним циљевима истраживања. Јасноћа у изражавању допринела је да и сложена питања буду изложена на једноставан и разумљив начин. Сва поглавља дисертације су међусобно усклађена и чине јединствену целину.

Кандидаткиња је одабрала адекватан начина приказа, обима и тумачења резултата истраживања. У теоријском делу рада кандидаткиња је користила дескриптивни метод, метод анализе садржаја, метод анализе и синтезе, компаративни метод, метод класификације, метод специјализације и генерализације. У емпиријском делу рада коришћен је метод узорака, метод анкетирања путем технике упитника, као и статистичка обрада резултата истраживања у складу са најпогоднијим прихваћеним статистичким методама. Избор наведених метода и начина њихове примене је у потпуности прилагођен карактеру проблематике која је истраживана. Релавантна научна литература која је коришћена у дисертацији је приказана на систематичан начин, са потребним цитирањем и интерпретацијама које јасно идентификују излагање кандидата од цитираних аутора.

Провера подударности докторске дисертације са другим научно истраживачким публикацијама извршена је у софтверу за детекцију плагијаризма iThenticate. Степен подударности са другим публикацијама износи 11%.

Сагласно овим чињеницама, Комисија **позитивно** оцењује начин на који је кандидаткиња приказала и тумачила добијене резултате истраживања и сматра да у потпуности одговара карактеру проблема који је у овој дисертацији решаван. Начин приказа и тумачење резултата су научно утемељени.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме
ДА. Докторска дисертација је написана у складу са образложењем које је наведено у пријави теме.
2. Да ли дисертација садржи све битне елементе
ДА. Докторска дисертација својим насловом, садржајем, резултатима истраживања и начином тумачења тих резултата садржи све битне елементе који се захтевају за радове овакве врсте.
3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци
Разматрајући целокупну материју докторске дисертације кандидаткиње Сање Тодоровић, Комисија је закључила да она представља оригиналан научни допринос аутора теорији и пракси развоја пословних модела за унапређење пословних резултата малих и средњих предузећа. Дат је теоријски и практични допринос у подручју израде и имплементације датог модела. Добијени резултати истраживања представљају оригинални научни допринос ка бољем разумевању понашања доносилаца одлука, квалитетнијој и прецизнијој предикцији резултата малих и средњих предузећа, као и подлогу за даља истраживања у предметној научној области. Истраживањем су испуњени сви задати циљеви. Развијено решење је оригинално, а истовремено представља добру основу за даља истраживања у овој области.
4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања
Докторска дисертација нема недостатака који би битно утицали на коначан резултат истраживања.
X ПРЕДЛОГ:
На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:
Да се докторска дисертација прихвати, а кандидаткињи Сањи Тодоровић одобри одбрана.

др Душан Добромиров, ванредни професор, председник комисије

др Пеђа Милосављевић, редовни професор, члан

др Александар Такачи, редовни професор, члан

др Андреа Иванишевић, ванредни професор, члан

др Младен Радишић, ванредни професор, ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.